

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 22. maijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 67/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta septīto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma noteic: „Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams. Par pieņemto lēmumu paziņo apelācijas sūdzības iesniedzējam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Rīgas apgabaltiesa (datums) atteikusies ierosināt apelācijas tiesvedību lietā (numurs) pēc Pieteikuma iesniedzēja apelācijas sūdzības. Lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību sastādīts rezolūcijas veidā, nenorādot motīvus. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota un viņš ir norādījis uz savu Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests; 2) prasījums ir mainījies pēc būtības; 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.5. punktu*).

Satversmes tiesa 2018. gada 15. martā pieņēma spriedumu lietā Nr. 2017-16-01 „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 213. panta, 289.²⁰ panta piektās un septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – lieta Nr. 2017-16-01). Tas publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” 2018. gada 19. martā, Nr. 56 (6142) un stājies spēkā publicēšanas dienā.

Ar spriedumu lietā Nr. 2017-16-01 Satversmes tiesa atzina apstrīdēto normu, ciktāl tā neparedz tiesas pienākumu lēmumā par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību

administratīvā pārkāpuma lietā ietvert šā lēmuma motīvus, par neatbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Lemjot par to, vai konkrētais jautājums ir „izspriests prasījums”, vērā ņemama gan attiecīgā sprieduma nolēmumu daļa, gan arī spriedumā izdarītie secinājumi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2006. gada 15. jūnija sprieduma lietā Nr. 2005-13-0106 10. punktu un 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10. punktu*).

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 31. panta 11. punktam Satversmes tiesa spriedumā var norādīt brīdi, ar kuru apstrīdētā tiesību norma, kas atzīta par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai, zaudē spēku. Minētā likuma norma tiesai piešķir rīcības brīvību izlemt, no kura brīža spēku zaudē tāda norma, kas atzīta par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 17. punktu*). Brīdis, ar kuru apstrīdētā tiesību norma zaudē savu spēku, ir viens no neatņemamiem Satversmes tiesas sprieduma elementiem. Minētais brīdis aptver gan tādas situācijas, kad tiesa tiesību normu atzīst par spēkā neesošu no sprieduma publicēšanas dienas, gan arī tādas situācijas, kad tiesību norma tiek atzīta par spēkā neesošu no kāda brīža pagātnē vai nākotnē. Tādējādi izspriests prasījums Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punkta izpratnē attiecas ne vien uz tiesas secinājumiem par izvērtējamās tiesību normas satversmību, bet arī uz jebkuru brīdi, ar kuru tā ir tikusi atzīta par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai (*sk. Satversmes tiesas 4. kolēģijas 2016. gada 3. oktobra lēmuma par atteikšanos ierosināt lietu pēc pieteikuma Nr. 218/2016 8. punktu*).

Spriedumā lietā Nr. 2017-16-01 Satversmes tiesa ir nopriedusi, ka apstrīdētā norma, ciktāl tā neparedz tiesas pienākumu lēmumā par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā ietvert šā lēmuma motīvus, attiecībā uz konstitucionālās sūdzības iesniedzējiem lietā Nr. 2017-16-01 un personām, kuras savu pamattiesību aizsardzībai līdz šā sprieduma spēkā stāšanās dienai vērsušās Satversmes tiesā, ir atzīstama par spēkā neesošu no attiecīgā konstitucionālās sūdzības iesniedzēja pamattiesību aizskāruma rašanās brīža (*sk. Satversmes tiesas 2018. gada 15. marta sprieduma lietā Nr. 2017-16-01 17.2. punktu*). Pieteikuma iesniedzējs ir vērsies ar pieteikumu Satversmes tiesā 2018. gada 24. aprīlī, tas ir – pēc tam, kad spriedums lietā Nr. 2017-16-01 ir stājies spēkā. Līdz ar to attiecībā pret Pieteikuma iesniedzēju apstrīdētā norma ir spēkā neesoša no Satversmes tiesas sprieduma lietā Nr. 2017-16-01 publicēšanas dienas.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja prasījumu par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam tiesa jau izvērtējusi spriedumā lietā Nr. 2017-16-01. Pieteikumā nav norādīts uz tādiem būtiskiem jauniem apstākļiem, kuru dēļ Satversmes tiesai būtu vēlreiz jāvērtē apstrīdētās normas atbilstība Satversmes 92. panta pirmajam teikumam vai šajā spriedumā izdarītiem secinājumiem par brīdi, no kura apstrīdētā norma

zaudē savu spēku. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja prasījums izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam ir jau izspriests.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 67/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele